

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai

2022-12- Nr.
Į 2022-11-08 Nr. 1T-1546

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą](#) (toliau – Nutarimo projektas), teikia išvadą.

1. Nutarimo projekto teikime nurodomas įstatyminis reguliavimas, įpareigojantis Teisės aktų registre (toliau – TAR) skelbti Lietuvos Respublikos Prezidento dekretus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo, Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo ir Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimo, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo ir Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo, galutinius ir neskundžiamus administracinių teismų sprendimus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo, taip pat apibendrintai nurodomi argumentai, kuriais remiantis Lietuvos Respublikos Seime buvo atmetas siūlymas reikalavimą skelbti TAR pilietybės klausimais priimtus sprendimus pripažinti netekusiu galios. Be to, Nutarimo projekto teikime nedetalizuojant ir nepateikiant argumentų pažymima, kad Nutarimo projektu siūlomi skelbti asmens duomenys nurodyta apimtimi (t. y. asmens vardas (-ai), pavardė (-ės), gimimo data ir valstybės, kurioje asmuo gimė, pavadinimas) būtų būtini ir proporcingi siekiamiems tikslams.

Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo Teismas) 2022 m. rugpjūčio 1 d. sprendime byloje *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, pažymėjo, kad asmens duomenų viešinimas, kaip teisės į privataus gyvenimą gerbimą ir asmens duomenų apsaugą ribojimas, turi: pirma, būti būtinas; antra, atitikti Europos Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus arba būti reikalingas kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti; trečia, neturi viršyti to, kas griežtai būtina, ir ketvirta, suvaržymą nustatančiame teisės akte turi būti numatytos aiškos ir tikslios taisyklės, kuriomis būtų

reglamentuojama atitinkamos priemonės apimtis ir taikymas. Būtinumo reikalavimo laikomasi, jei sprendžiant asmens duomenų viešinimo klausimą įvertinama, ar kitos, mažiau privatumą ribojančios priemonės nebūtų tinkamos ir veiksmingos, ar būtina sudaryti galimybę su viešinamais asmens duomenimis susipažinti neribotam asmenų skaičiui. Kaip nurodoma ministerijoms išplatintame Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2022 m. rugpjūčio 5 d. rašte Nr. 2R-3801(1.29.E), vadovaujantis šiuo Teisingumo Teismo išaiškinimu, teisės akto projekto rengėjas, teikdamas derinti teisės akto, kuriame nustatomas asmens duomenų viešinimas, projektą turi įvertinti, ar, pirma, tikslo negalima pasiekti kitomis priemonėmis ir, antra, ar asmens duomenys būtinai turi būti viešai skelbiami be jokių prieigos apribojimų. Atitinkamai, šis vertinimas, atliktas prieš priimant aptariamą teisinį reglamentavimą, kartu su kitais asmens duomenų viešinimo (kito asmens teisių ribojimo) teisėtumą, būtinumą, proporcingumą pagrindžiančiais argumentais turi būti pateiktas ir suinteresuotoms institucijoms (pavyzdžiui, aiškinamajame rašte ar rašte, kuriuo teisės akto projektas siunčiamas derinti tokioms institucijoms).

Suprasdami, kad Nutarimo projekto turinį ta apimtimi, kad duomenys apie asmenis, kuriems suteikiama, ar kuriems panaikinama Lietuvos Respublikos pilietybė, turi būti skelbiami, apsprendžia šiuo metu galiojantis įstatyminis reguliavimas, kurio keitimui Lietuvos Respublikos Seime buvo nepritarta, manytume, kad siekiant užtikrinti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) laikymąsi Nutarimo projekto teikime turėtų būti išsamiau ir plačiau aptarti duomenų viešinimo būtinumą ir proporcingumą pagrindžiantys argumentai, pvz., argumentai, pateikti Lietuvos Respublikos Seime svarstant Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 36 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIVP-742.

2. Pagal Nutarimo projekto 1.2 papunkčiu keičiamo aprašo 28 punktą, Pilietybės įstatymo 36 straipsnyje nurodyti vidaus reikalų ministro sprendimai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės skelbiami TAR siekiant užtikrinti priimamų sprendimų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės viešumą.

Pažymėtina, kad vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 1 dalies b punktu, asmens duomenys turi būti tvarkomi nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu. Taigi duomenų tvarkymo tikslas turi būti nurodytas aiškiai ir konkrečiai: jis turi būti pakankamai išsamus, kad būtų galima nustatyti, kokios

rūšies tvarkymas yra įtrauktas ir nėra įtrauktas į nurodytą tikslą. Tikslas, kuris yra neaiškus arba bendras, pvz., „užtikrinti viešumą“ be išsamios papildomos informacijos, neatitinka Reglamente (ES) 2016/679 įtvirtinto buvimo „aiškiu ir konkrečiu“ tikslo kriterijaus. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina tikslinti asmens duomenų viešo paskelbimo tikslą (pvz., jį siejant su argumentais, pateiktais Lietuvos Respublikos Seime svarstant Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 36 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIVP-742).

Taip pat iš keičiamo aprašo 28 punkto konstrukcijos nėra pakankamai aišku, ar aptariamoje nuostatoje yra keliamas reikalavimas skelbti ministro sprendimus, ar visgi reikalavimas sprendimo turiniui. Jei kalbama apie sprendimo turinį, tuomet turėtų būti numatyta atskira nuostata, kurioje nurodyta, kas privalomai nurodoma pačiame sprendime. Jei visgi siekiama reglamentuoti, kokia asmens duomenis sudaranti informacija iš sprendimo skelbiama TAR, tuomet formuluotė „sprendimuose nurodant“ netinkama, nes nenurodo visų viešai TAR ketinamų skelbti asmens duomenų. Pastebėtina, kad ministro sprendimuose bus nurodyta ir daugiau asmens duomenų, pavyzdžiui, teisinis pagrindas, kuriuo vadovaujantis yra priimtas sprendimas (taigi, irgi bus tvarkomi / viešinami asmens duomenys).

3. Siūlome įvertinti būtinybę skelbti tam tikroms grupėms priklausančių duomenų subjektų asmens duomenis, pvz., nepilnamečių arba nuo karo ar politinio režimo grėsmių pabėgusių asmenų, ir tokio skelbimo proporcingumą siekiamiems tikslams. Tuo atveju, jei šių asmenų duomenys būtų skelbiami, papildomai siūlome įvertinti ketinamų viešai skelbti asmens duomenų apimtį atsižvelgiant į šių duomenų subjektų pažeidžiamumą. Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 preambulės 75 konstatuojamojoje dalyje, įvairios tikimybės ir rimtumo pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms gali kilti, kai tvarkomi pažeidžiamų fizinių asmenų, visų pirma vaikų, asmens duomenys.

4. Atkreipiamas dėmesys, kad Nutarimo projektui derinti yra nustatytas 5 darbo dienų terminas, tačiau skuba lydraštyje nėra pagrįsta. Atsižvelgiant į tai, turi būti užtikrintas visų pastabų, gautų per Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 27 punkto pirmojoje pastraipoje nustatytą terminą, įvertinimas.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

Eglė Betingienė, tel. 8645 77838, el. p. egle.betingiene@tm.lt

Indrė Skersytė, tel. 8671 86457, el. p. indre.skersyte@tm.lt

Viktorija Vasiliauskiene, tel. 8614 31340, el. p. viktorija.vasiliauskiene@tm.lt

Mėta Matuzevičienė, tel. 8671 85621, el. p. meta.matuzeviciene@tm.lt